

gyermekirodalmi lap
2025. május

NAPSUGÁR

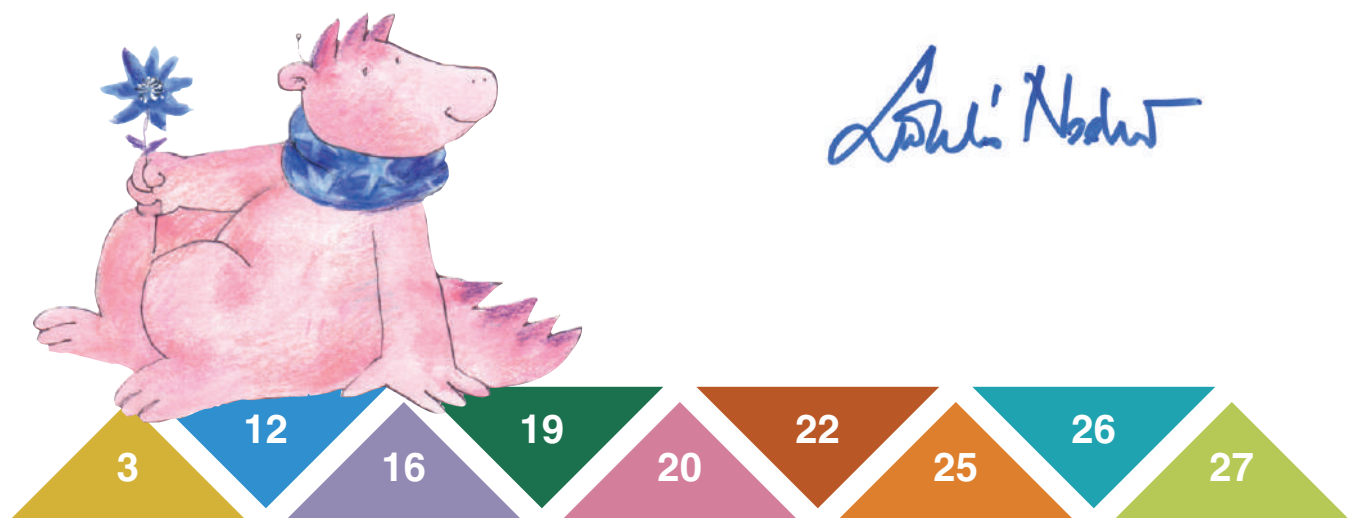
ANYATERMÉSZET

A lány, tavaszi napon sütkérezve bámuljuk a természet bomló színeit. Hálát adunk, hogy van édesanyánk, nagymamánk, dédmamánk, testvérünk, nagynénénk.

A Napsugár oldalain a csillagos eget fürkésszük. Szerelemről ábrándozunk, és ellátogatunk az artistaképzőbe. Kiderül, hogy a bábszínházban megmenekül-e a farkas elől Piroska. Eszünkbe vessük, hogy anya is ember.

Kószabószával itthon kirándulunk, a román nyelv rejtelseit fürkésszük. Elbúcsúzunk Pinokkiótól, majd Kálnoky-kastélyokban vizitelünk. Maszat művésszel rajzolunk, ragasztunk, vágunk, és megtudjuk, milyen sport a tájfutás. Tavaszodjatok tevékenyen mókás-vicces, komoly-tudós, mesélő-mélázó barátokkal, a Napsugárral!

László Noémi
főszerkesztő

CÍMLAP: HATHÁZI REBEKA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. LXIX. évfolyam 759. szám. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.

Főszerkesztő: László Noémi • Képszerkesztő: Bak Sára • Szerkesztő: Berki Tímea

Lapterv: Division Boutique Agency • DBA (www.teamdba.co)

Megrendelhető: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202 ap. 101 • 0264418001

naps.sziv@napsugar.ro • www.napsugar.ro • www.facebook.com/napsugar.szivarvany

A lapok árát a következő bankszámlákra várjuk: RO45RNCB0106026602080001 BCR CLUJ,

RO70BTRL01301202P90961XX BT CLUJ, SC NAPSUGÁR-EDITURA SRL, CUI: 210622.

Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában, nyomdai előkészítés: Komáromy László.

ISSN 1221-7751

ÁRA 9 LEJ

TÁMOGATÓINK:

CSEH KATALIN

CSILLAG MÁMI

Csillag mámi a csillagrengeteg mélyén él egy barátságos házikóban. Ha föltekintesz, néhanapján láthatod, amint kibontja ezüstfehér kontyát, s hosszú haja hullámoz az égen. Valamikor a Földön lakott, és árva gyerekeket fogadott otthonába, akiket aztán felnőtt korukig nevelgetett. Úgy ragyogott benne a szeretet, mint egy csillag. Így lett ő Csillag anyu, az idő múlásával pedig Csillag mámi. Miután utolsó istápolta is kirepült, az égi világba költözött. Mint utólag kiderült, felmenői közül anyai dédanyja valódi csillag volt.

Most a fenti világ lakója mámink, az elhagyott meg elárvult kiscsillagok útját egyengeti. Csillagiskolát nyitott, ahová a csillaggyerekek járnak és ragyogni tanulnak. Először csak pislákolnak, aztán egyre bátrabban fénylenek, egyre magabiztosabban villódnak, egyre büszkébben csillognak-villognak, mígnem tündökölni kezdenek, az a legmagasabb fokozat. Aki méltóképpen tündököl, az oklevelet kap, és előkelő helyet az égbolton.

Történt egyszer, hogy Csillag mámi már lefekvéshez készülődött. Tudjátok, amikor mi ébredünk, akkor jár le a csillagok műszakja. Valaki kopogtatott az ajtaján: vézna, sápadt, beesett szemű kiscsillag, becsületes nevén Kis Csillag. Elmesélte, hogy elvesztette a fényét, maga sem tudja, hol. Azt tanácsolták neki, keresse fel Csillag mámit, ő biztosan segít.

Így is történt. Csillag Mámi harmatteát főzött kis vendégének, és jól bebugyolálta, mert lázas volt meg szortyogott is. Másnap elvitte a beteget a Tejút menti orvosi rendelőbe, ahol a csillagházi orvos megvizsgálta, és megállapította, hogy hűlésen és fényszegénységen kívül egyéb baja nincs. Azaz mégis van.

– Szegényke szeretethiányban szenved! – mondta együttérzően az orvos, majd hozzátette: – Ismertem a szüleit, hullócsillagok voltak, s

egy augusztusi éjszakán se szó, se beszéd, elhagyták hazájukat, áttelepültek a Földre. A nagy sietségben megfélekeztek egyetlen gyermekükről, de már nem térhettek vissza utána. Máig rejtély, hogy miért nem. Egy csillaggyermektelen nagynéni megígérte, hogy gondjába veszi a kislányt, az utolsó pillanatban azonban meggondolta magát.

Csillag mámi egy darabig töprengett, hogy mitévő legyen, aztán elhatározta, hogy befogadja Kis Csillagot, és amíg erejéből telik, nevelgeti. Beíratta az általa alapított iskolába, szeretettel gondoskodott róla, amíg felcseperedett és önállósodott.

A búcsúzásnál én is jelen voltam.

– Csillag mámi, köszönöm, hogy befogadtál, és mindig mellettem voltál.

– Szeretettel tettem, csillagom, ez az én dolgom. Vigyázz magadra és ragyogj becsülettel, mutass utat az eltévedt vándoroknak, az egymást kereső szerelmeseknek!

– Igyekszem – válaszolta meghatódva Kis Csillag, majd átölelte nevelőanyját, és elsuhant.

Csillag mámi ma is a csillagrengeteg mélyén él. Időnként felkeresik egykori földi és égi neveltjei, csillagvirág-csokorral lepik meg, és az életükről mesélnek neki.

Néha felkerekedik, és ellátogat anyai dédanyja szülővárosába, Csillagfehérvárra, ahol mindig szeretettel fogadják. Mikor honvágya támad, visszatér csillagrengetegi otthonába. Türelmesen várja, hogy valaki bekopogjon hozzá. Egyszer csak megpillantja az ablakból, hogy Kis Csillag közeledik, de nincs egyedül, egy pöttöm csillagocska fogja a kezét. Csillag mámi arca fölragyog, szelíden tündököl.

ANDRÁS TÜNDE rajza

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

SZERELMES VERS

Nem tudom, szeret, nem szeret,
ha ránézek, elpirul, nevet,
ha nem látom, folyton keresem,
ilyesmi lehet a szerelem...

Ha kérdezem, kacag és dadog,
vagy simán odébb andalog,
fejemben járkál, nem feledem,
ilyesmi lehet a szerelem...

HÉDA VERONIKA

SZERELEM

Amikor kicsik voltunk,
elsősök meg másodosok,
állandóan csak házasodtunk.
Megbeszéltük, hogy
szerelmesek vagyunk,
titkos, szívecskés leveleket
küldtünk és kaptunk,
az udvaron egybekeltünk,
aztán néhány nap múlva elváltunk.
Milyen egyszerű volt minden!
Azóta új lány jött az osztályba,
Panni.

Most minden fiú belé szerelmes
és velem küldözgeti neki
az üzeneteit.

Még jó, hogy engem már
egyáltalán nem,
de tényleg egy kicsit sem
érdekelnek a fiúk.

Különben zavarna ez az egész.

CZEINER-SZÜCS ANITA

LESZEK

Leszek sofőr, leszek sárkány,
bármí, csak ne a királyné.
Rövid hajam szépen csillog,
nem dobják fel a rubintok.
Minden lányka loknit akar,
vonz engem a hajtűkanyar.

Csillagászat, időjósítás,
leszek inkább én a postás.
Nem nagy ügy ez, ilyen vagyok,
éljenek a vagány csajok!

KISS LEHEL

FELMELEGEDÉS

Ne agyarogj, hideg szél!
Tűnj el innen, siessél!
Olvadjon a világ jégbilincse!
Kókadat levél létre keljen,
s ne köhögjön: énekeljen!
Ne legyen egy kert se' üres pince!

Bonifác a fénybe szálljon!
Vissza többé ne találjon
fagyos ármány, didergető felleg!
Tűnj el innen, siessél,
ne agyarogj, hideg szél,
ne vitatkozz! Ide most én kellek!

KESZEG ÁGNES rajza

BERTÓTI JOHANNA
ANYA TÜRELME

Anya! Neked honnan van
mindenhez türelmed?
Szennyeskosárnyi,
ruhásszekrénynyi,
játékdoboznyi,
fridzsidernyi,
kisszobányi
türelmed.
Mielőtt
elfogy,
elteszem
a játékaimat,
a tiszta ruháimat,
szennyes ruháimat,
az ételmaradékokat,
mindenféle cuccomat,
és máris olyan csoda-sok
türelmed lesz, hogy hujujuj!

CSEH KATALIN versei

ANYA NEM GÉP

Sokáig azt hittem,
hogy anya olyan, mint a háztartási gépek,
például a mosógép, amit beállítunk,
s végzi a dolgát, aztán megáll, megpihen.

Kiskoromban nem értettem,
hogy anya miért fekszik napokig az ágyban,
lehúztam róla a takarót, és kétségbeesve
kiáltottam: kelj fel, anya, játssz velem!

Akkoriban meg voltam győződve,
hogy az anyukák örökmozgók, csak
este pihennek le, miután lefektették
a gyerekeiket. Nem tudtam elfogadni,
hogy anya is lehet beteg.

Ha szomorúnak láttam, kisírt szeműnek
vagy éppen nagyon mérgesnek,
azt hittem, hogy anya elromlott,
és megijedtem.

Ma már tudom, hogy neki is vannak
rossz napjai, amikor nem úgy működik,
ahogyan szeretném, mert én sem mindig
úgy működöm, ahogyan ő szeretné.

Olyankor jó együtt hallgatni anyával,
nem csinálni semmi egyebet, csak
üldögélni a közös nagy hallgatásban.
Próbáljátok ki.

TÓTH ÁGNES
DRÁGA ANYA

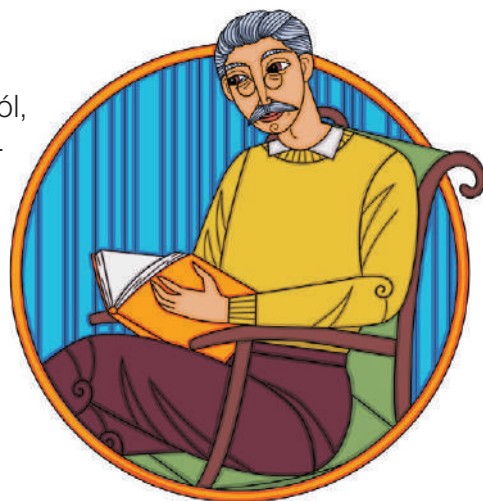
Drága anya, én most néked
nem adhatok semmi szépet,
mert a rózsán, mit rajzoltam,
elkentem a vízfestéket.

Pedig tudd meg, hogy egész nap
rád gondolva rajzolgattam,
azért, hogy majd anyák napján
köszönetként neked adjam.

Benne van a szeretetem,
amit teirántad érzek,
ezért, még ha csúnyácska is,
fogadd el, csak arra kérlek.

Köszönöm, hogy elfogadtad,
azt jelenti: nagyon szeretsz.
– Csodaszép lett – mondod lágyan,
s örömdben sírva nevensz.

◆
◆
◆ **MESÉK A ZÖLD FOTELBŐL.** Hallottatok Öcsiről, Krisztinkáról, Vilikéről vagy Vilmos atyáról? Talákoztatok-e Szikra Ferkóval, Győzelmes Gábriellel? Róluk egy zöld fotelben ülve mesélt nagy kedvvel Méhes György író. Szerzőinket arra kértük, az ő szellemében írjanak új történeteket mindannyiunk örömére!

SZÓCS MARGIT

A TŰZVÖLGYI REZERVÁTUM

Artista akadémia

Háromnegyed kettő volt. Rekedten berregett a csengő. Lili besöpörte tanzsereit a táskába, és kiviharzott az osztályteremből. A buszmegálló felé ismerős hang csendült.

– Lili! A padban felejtetted az edzőruhád! – harsogta mögötte padtársa, Angi.

Lili a homlokára csapott. Bosszantotta egyre gyakoribb feledékenysége. Szülei azzal heccelték, hogy biztosan szerelmes. Lili azt mondta nekik, várhatnak arra ítélelnapig. Semmi pénzért nem árulta volna el, hogy fülig szerelmes Gábrielbe. Érte iratkozott be a Rippel Brothers Artista Akadémiára is. Hogy minél többet láthassa. Neki köszönhetően sikerült felhagyni a csokimajszolással, és lefogyni öt kilót. Rá gondolva gyakorolta az artistamutatványokat. Mindent megtett, hogy kivívja a fiú elismerését. Csakis az övét, senki másét.

Amikor Angi utolérte padtársát, a megállóba behúzott a nyolcas busz. Lili átvette a batyut, és felugrott rá. Szerencsére talált ülőhelyet, és megebédelte a felcsomagolt rántott húst a sárgarépa- és karalábészeletekkel.

Az artista akadémia épülete egy hársfákkal szegélyezett, csendes kis utcában állt. Lilinek alig maradt pár perce az edzés kezdetéig. Az öltözőben sarokba vetette táskáját, kibújt utcai ruháiból, magára kapta tornamezét, fordult egyet a tükör előtt, majd átszaladt a terembe, hogy elfoglalja helyét a tornasorban.

Az edzőterem zszibongott a bemelegítésre váró gyerekek lármájától. A párhuzamos sorból Gábriel integetett. Lili visszaintett, szíve nagyot dobbant. Megszólalt az edzés kezdetét jelző síp. Aurél, az edző diktálta a ritmust. Lili arca kipirult, lélegzete felgyorsult, homlokát kiverte a verejték.

– Gyerünk, gyerünk, nem lazszálunk! – biztatta Aurél a gyerekeket. – Az artistaművészet az erő és az ügyesség harmóniája. Fel kell szabadítanunk rejtett képességeiteket. A cél az, hogy eljussatok lehető és lehetetlen határára, és a nézővel elhitessétek, hogy át is léptétek azt. Ez rendkívüli erőt, ügyességet és rengeteg munkát követel.

A bemelegítés után a csoportmunka következett. Mielőtt szétszéledt volna a társaság, edzőjük sípolt.

– Figyelem! – harsogta. – Ligeti Lili kezdő szintről haladóra lép. Gratulálunk. Nagy tapsot érdemel!

Lili pipacspirosan állt a tapsviharban, alig hitt a fülének. Sára a nyakába borult.

– Ezt megünnepeljük – örvendezett a lány, de Aurél félbeszakította őket, hogy elkísérje Lilint új edzőjéhez, Leontinához.

Leontina légtornász volt, a szemközti teremben várt rájuk. Feszese melegítőt viselt, vörös haját kontyba fogta. Lili csodálattal bámulta kecses testének kimunkált izomzatát.

– Vágjunk bele! – mondta Leontina, miután Aurél magukra hagyta őket. – Nem vagyok a szavak embere. A sok beszéd felemészti az energiát. Bemutatok neked egy silk-gyakorlat-sorozatot. Egy éved van rá, hogy megtanuld. Időnként majd kidolgozunk egy-egy trapéz-, hammock- vagy karikamutatványt is.

Azzal a terem mennyezetére felfüggesztett, kétrét hajtott, óriási selyemsálra emlékeztető zöld silkhez lépett, és két szárát megcsavarva könnyedén felkapaszkodott rá. Aztán a függöny-szerű anyagot hol a karjára, hol a lábára tekerve mutatta be Lilinek a légtornász előadást.

Leontina olyan könnyedén bucskázott, forgott, zuhant a levegőben, mintha teste bármire képes volna. Lili attól tartott, soha nem jut erre a mesteri szintre. De akkor Gábrielre gondolt, és úgy érezte, érte a lehetetlent is megpróbálja.

Az edzés négy órakor ért véget. Lilit Sára és Gábriel várta az épület előtt. A barátok, maguk is haladók, gratuláltak Lilinek, majd elbándukoltak a buszmegállóba. Útközben Lilinek az az ötlete támadt, hogy meghívja őket vakációzni a Tűzvölgybe. Barátai örültek a meghívásnak. Már csak a szülőkkel kellett megbeszélni.

Lili az Állatkerti megállónál szállt le az agyonzsúfolt nyolcas buszról. Apja, Vendel bűvész a városi cirkuszban várt rá. A lány szokása szerint először Pimpihez, a cirkuszi arab telivérhez ment. A lány négy kockacukrot nyújtott kedvencének. A ló ajkaival megcsiklandozta Lili tenyerét, hangosan ropogtatta a cukrot.

Lili elindult megkeresni apját. Az iroda felől dühös szóváltást hallott. A műhely melletti sarkon egy takarmánnyal megrakott taligát tolva Lali, az állatgondozó tűnt fel.

– Bal lábbal kelt az igazgató úr. Most éppen apádat szidja. Ne menj oda. Várd meg, amíg lecsillapodik – suttogta Lilinek.

Lili nem fogadta meg Lali tanácsát. Az irodához lopakodott.

– Kirúglak, ha nem hagysz fel megmagyarázhatatlan turnéiddal! – üvöltötte Vendelnek Gedeon, az igazgató. – Elegem van abból, hogy folyton hozzád kell igazítani a társulat pro-

dukcióit! A városi cirkusz alkalmazottja vagy! Megértetted?! Ha nem, le is út, fel is út!

Vendel bűvész lesújtva ült a széken. Hangja remegett a felindulástól.

– Hidd el, Gedeon, mindent megteszek, ami rajtam múlik. Nehéz helyzetben vagyok, és nem beszélhetek róla. Ismersz. Tudod, hogy nem kérek ok nélkül szívességet.

– Ez az utolsó alkalom, hogy meghallgatlak – mondta Gedeon.

Lili belépett az irodába. A két férfi hűvösen méregette egymást.

– Indulhatunk – szökkent talpra Vendel, amikor meglátta Lilit, és elköszönt.

Az autóban Lili megkérdezte, min veszekedtek.

– Hosszú történet. Majd egyszer elmesélem – felelte a bűvész, majd sóhajtott, és megsimogatta lánya fejét.

Liliben nyugtalanság ejtőernyőzött. Az út mentén elsuhanó fák baljós árnyakként hajladoztak.

(Folytatjuk)

VASS JÓZSEF rajzai

A KISLÁNY ÉS A FARKAS

2. rész

A z egykori óvodai színjátékról szólván, más gyerek már jócskán pityergett volna ennyi igénybevételtől, de a kislány zokszó nélkül hagyta, hogy retek mivoltában rángassák, előbb a nagyapának beöltöztetett Zsoltika, aztán a nagyanyát játszó Emmi, aztán a többi óvodástársak is, libasorban összekapaszkodva. A történet végére már legalább tucatnyi kisóvodás húzgálta őt, az óriásretket. Akkor ugyanúgy ott ült a család a nézőtéren, és a kislánynak már-már sírhatnékja volt, amikor egyszer csak a saját nagymamája hangját hallotta felcsattanni a nézők széksorai felől:

– Ne kínozzák már azt a szegény gyermeket! Tessék azonnal abbahagyni a rángatást! – és máris ott termett nagy háborogva, hogy fel-

segítse kisunokáját a székről, s véget vessen a kínsztatásnak.

Ám a szülei csak ültek ott egykedvűen és tehetetlenül, belefeledkezve a mese áradatába, amennyire a retekklapik mögül látta – nem látták meg segélykérő pillantásait, és meg sem gondolták, hogy közbeavatkozzanak.

Most is valami hasonló történt a bábelfőadáson – senki sem avatkozott bele tettlegesen a történésekbe, holott a szereplők a színpadon láthatólag rettentő veszélyben voltak. Most neki kell segítenie Piroskán, gondolta nyugtalanul a kislány, hiszen a szereplők nem hallották meg a nézőtérről érkező figyelmeztetéseket, s lám, a mesebeli nagymamát máris bekapta a farkas, aztán beöltözött a hálóruhájába, befeküdt az ágyába. Beleborzongott, mi lehet ebből, Piros-

EGYED EMESE

LÉLEK KAPUJA

Kedves volt, aztán szinte idegen...

Miféle szeretet az ilyen?

(Májusfát a szívünkbe is állítsunk:
bánatból reménységet igazítsunk.)

ka lesz a következő, az a kicsi lány egyedül a rongyerdőben... segítenie kell neki valahogy, de hogyan?

Megrángatta édesanyja pulóverét, odasúgta neki, csináljon valamit – de ő pisszentgetve csendre intette. Édesapja is feloldódott az előadásban, egészen átlényegült, úgy tündöklött az arca, mint egy gyereké, élvezte a mesét – tőle végképp nem lehetett segítséget várni.

És ekkor a kislány már nem mérlegelt tovább, cselekednie kellett – rajta volt a sor a segítségben. Nyomban felpattant a helyéről, s mielőtt még a szülei felocsúdtak volna, kisurrant a sorból, lerohant a színpadhoz, torkon ragadta a farkast, és letépte onnan!

– Piszok disznó! – kiabálta, miközben földhöz vágta a női hálóinges, alvósipkás alélt ragadozót; pont úgy, ahogy nagytatájától hallotta olykor, amikor az a főnökét emlegette nagy mérgesen. A rongyfarkas ott hevert a lábainál, magatehetetlenül: nem tudta őt megtéveszteni nagymamának öltözve sem – és nem árthatott már senkinek...

És Piroska is lekókadott, kosarából a fél vekni kigurult a nézőtérre – mivel a bábszínészek a

színházi árookban fetrengtek a röhögéstől, élükön Sankó bácsival, édesapja barátjával, aki sokat járt hozzájuk, s aki most a farkasbábut mozgatta: addig, ameddig. A kislány álmélkodva ismerte fel őt, és kissé össze is zavarta ez a felismerés: eddig nem tudta biztosan, hogy egy bábdarab szereplőit emberek mozgatják, akikkel a való életben is lehet találkozni...

Így történt, hogy a kislány elintézte a farkast: igazságot szolgáltatott Piroskának és családjának – a mesejátéknak itt aznap vége szakadt, de a gyerekek visitva tapsoltak és éljeneztek, hogy végre valaki megtette. Az előadást ezzel befejezték, hangosbemondón jelentették be, hogy a jegyek árát visszaadják azoknak a nézőknek, akik visszakérnék. Senki sem kérte vissza a pénzét – talán mindenki igazságosnak vélte a végkifejletet. Meg aztán mi tagadás, jól szórakoztak nézőként; a többi röhögésbe fulladt a másik oldalon, a színészek indultak elfele, ki haza, ki a sörözőbe. A népes teremből is elszállingózott mindenki, csupán a bábuk maradtak ott halomra hányva a sötét színházi árookban. Aznapra megmenekült Piroska.

(Vége)

ANYA IS EMBER

Hazajött már Anya? – kukkintott ki a szobája ajtaján Eugénia.

– Nem, de öt perc múlva érkezik – mondta Apa, és megkavarta a készülő ebédet.

Eugénia felmérgelődött. Mérgében odakiáltott Olinak:

– Ufff! Mi tart ilyen sokáig? Nyomhatná kicsit jobban a gázt a buszsofőr!

Így morgolódott magában, aztán mérgesen becsapta az ajtót.

Eugénia leült az ágyára, és kinézett a nagy ablakon, amelyen bekandikált a nap. Szép, fényes, derűs nap volt. Pár pillanatig ült így. A nap hirtelen elbújt. A lány már jó ideje éhes volt. Amint a felhő beárnyékolta a szobát, kirontott a szobájából. Csodák csodája: Anya már ott ült a terített asztalnál. Hogyan csinálta? Alig pár pillanat alatt. Eugénia sehogyan sem talált rá magyarázatot.

Aztán az egész család asztalhoz ült, és megebédeltek. Ciprusi bableves volt és spagetti pesztóval, amit Apa készített. Az ebédnél Eugénia ismét azon gondolkodott, hogyan lehetséges, hogy Anya pillanatok alatt ott termelt a konyhában. Párszor még előfordult ilyesmi. Például valamelyik reggelen egyik pillanatban a szobában volt az ágynál, másik pillanatban már a konyhában. De ez a mai mindenen túltett!

Apa is tud ilyet, ha meggondolom, gondolta Eugénia a fejét vakargatva az asztalnál. Apa gondolatolvasó. A múltkor is tudta, hogy fülletek, amikor azt mondtam, hogy nem mentem ki a kapun. Pedig kivitem Olit, és majdnem egy órán át sétáltattam az utcákon meg a temetőben. Meg ez a Kevin is, mindig valami fura csodaötlettel áll elő. Például a múltkor kitalálta azt a csapágyon guruló szekérkét, amivel be lehet ereszkedni a temető egyik lejtős ösvényén. Vagy ott van Marion. Ő a múltkor olyan arcot vágott, hogy még Oli is ámulva fordította oldalra

a fejét. Aztán pedig lehajtott fejjel elkullogott, mintha elvette volna tőle valaki a csontot.

– Anya, segíts az ásványfámat elkészíteni. Már csak a neheze van hátra, amikor felteszem rá a csillogó köveket – nyafogott Eugénia.

– Azonnal jövök – mondta Anya. És mire Eugénia elővette a felszerelést és az ásványfát, Anya már ott volt a szobában.

Hamar leszállt az est. Eugénia olyan álmos lett, mintha valaki álomport hintett volna a szemére.

Anya segített lefeküdni. Eugénia azt álmodta, hogy elindul az utcán, és egészen a temetőig megy. Ott a fák sűrű erdővé alakultak, majd odvasodni kezdtek. Olyan odvaik lettek, mint egy-egy kisebb barlang. És pár perc alatt az összes levelüket elhullatták. Aztán rönkökké változtak. A rönkökből deszkák nyíltak, a deszkákból bútorok lettek. Egyre csak közeledtek ezek a bútorok Eugénia felé. Végül egy nagy szekrény bekapta Eugéniát, Olival együtt, aki vele volt. A szekrény becsapta hatalmas ajtóit. Eugénia ott pislogott a sötétben. Oli vakkantott párat. Eugénia úgy tudott fényt csinálni, hogy az egyik fiókot nagy nehezen kifele tolt. A szekrény közben egyre zsugorodott.

– Anya, segíts! – kiáltott Eugénia. A szekrény már csak egy nagyobbacska éjjeliszekrény méretű volt.

Eugénia és Oli nagyon összeszorult ott bent. Anya nem jött. Eugénia fülelt. Oli is fülelt, de nem hallottak semmit, ami arra utalt volna, hogy Anya érkezik. Miért van az, hogy mindig ott van, ha segíteni kell, akár csodálatos módon is ott terem, és most sehol sincs? Aztán, amikor már tényleg sehogyan sem fért, Eugénia felébredt.

– Anya, segíts! – kiabálta. – Hol vagy? Merre vagy?

– Itt vagyok – mondta Eugénia fölé hajolva Anya. – Csak álmodtál.

– Honnan tudtad, hogy segítened kell? – csodálkozott Eugénia.

– Nem tudtam. Egyszerűen rosszat álmódtál, én meg idejöttem – mondta halkán Anya.

– Nem azért jöttél ide, mert amikor szükség van rád, mindig mindenhol megjelenysz? Nem a szuperképességeid miatt tudtad?

– Milyen képességeim miatt?

– A szuperképességed, hogy mindenhol hirtelen feltűnsz. Hányszor megjelentél hirtelen, ha szükség volt rád! Csak most, ebben a rémálomban kértem hiába a segítségedet. De még most is ideértél, mire felébredtem.

– Hallottam, hogy valami nem stimmel.

– Értem – mondta Eugénia, és a fal felé fordult.

– Eugénia – súgta a lány fülébe Anya. – Bárkikor előfordulhat, hogy közbejön valami, és nem tudok segíteni. Én is csak ember vagyok, mint sok más Anya. Például holnap másvalakit kell megkérj, hogy az ásványfát befejezzétek. Reggel Budapestre utazom. Emlékszel, ezt már megbeszéltük.

– Igaz – mondta Eugénia –, Oli a tanú rá. Majd segít Apa vagy Marion, esetleg Oli. Te pedig holnap hipp-hopp Budapesten teremsz. Szuperképességek nélkül.

JÁNOSI ANDREA rajza

KÓSZABÓCSA TANODÁJA – NYELVEK, KULTÚRÁK

ROMÁNIA

Bună ziua!
Salut! =
Jó napot!

Itthon tekergünk! Romániát Ukrajna, Moldova és a Fekete-tenger, Bulgária, Szerbia és Magyarország határolja. A 107 éves ország történelme az ókorba nyúlik vissza. Római, szláv, albán, magyar, szász, román, sváb, örmény, zsidó, cigány, ukrán, moldáv, görög, török, lipován népek olvasztótégelye.

Biztosan tudjátok már, hogy Bodzafordulón vagy Gyergyóalfaluban van a leghidegebb, délen fullasztó a nyári meleg. A hegyekben a szél formázta a Sfinxet és Babelet, a legmagasabb csúcsok a Fogarasi-havasokban vannak. Vulkáni és gyűrődéses hegyeinkben nemzeti parkokat védünk. Itt él a nyírfajd, a bölény, a dámszarvas, a piszevaddisznó, a farkas, a róka, a hiúz, a görény, a homoki vipera, a pézsmapocok, barlangjainkban medvék és denevérek laknak.

A hátszegi dinoszauruszra paleontológusok vadásznak. A madarászok fűrjre, gyurgyalagra, szalakótára, kanalas gé mre lesnek, gólyát gyűrűznek. A földeken rozs, árpa, búza, cukorrépa, kukorica, krumpli, szőlő, a kertekben szilva, alma terem. A Dunában tengeri rózsa, makréla, ponty, dunai galóca kerül horogra. Pelikánért a Deltába hajózunk. Kikötünk, napozunk, kempingezünk. Konstancán a hajógyárat és a 115 éve épített, felújított Kaszinót keressük. A Dunán visszahajózva érjük el Orsova és Szörényvár között a Vaskapu vízerőművét, melyet

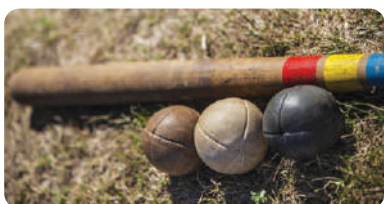
Jókai Mór *Az arany ember* című regényében örökített meg. Drakula egy amerikai regény szerint a középkori hangulatú Segesvár óvárosában és Töröcsváron bukkan fel. Legendája a rettegett Vlad Țepeș vajdához fűződik. Szaploncán a temető vidám, kék sírfeliratai sajátosak, akár a moldvai kolostorok voroneci kékje.

Oda-vissza ugyanaz: **Ele fac cafele.**
Era o tipă răpitoare.
O ramă maro.

Moldva régi fővárosa Jászvásár. Hét dombra épült, akárcsak Róma. Egyetemi város, itt áll Ion Creangă parasztháza is. A *bojdeucă* 107 éve irodalmi múzeum. Temesvár a „kis Bécs”, a virágok városa. Sétányai mentén, szép épületei között vaporettóval, vízbusszal utazhatunk. Itt tört ki az 1989-es forradalom.

Bukarest, a „kis Párizs” 1862 óta Románia fővárosa. A XIV. században említik, a XVIII. századtól épül ki. Az 1977-es földrengés romokba dönti. Később 700 építész, 20 000 munkás dolgozik a Nép Háza építésén. Ezer szobájának 450 csillárját 3500 tonna kristály díszíti. A 4 millió tonnás épületben ma a Parlament működik. Az óváros, a takarékpénztár székhelye, az Athenaeum koncert- és előadóterme gyönyörűek! A Dimitrie Leonida Műszaki Múzeumban felfedezővel, a Grigore Antipa Természettudományi Múzeumban a „förtelmes szörnyel” ismerkedünk. Az Amiral Vasile Urseanu Csillagvizsgálóban kiderül, milyen román hírességek nevét viselik a bolygók, a Hold krátere.

A párizsi Diadalív mása 1922-ben, Nagy-Románia létrejöttekor készült. Avatásakor dédszüleink nem voltak ünnepi hangulatban.

A Transzfogarason átkelve, a szejkefürdői Mini Erdély-parkot látogatjuk. A Pece-parti Párizst, Nagyváradot az öttusa országos bajnokságán fedezzük fel. A román nemzeti játék az ütővel mozgatott ojnabda. Ma a román sportolók fociban, teniszben kiválóak. A dé-

vai tornásziskola világhírű. Gyógyfürdőzünk, borvizet iszunk. Ebédre csorbát, miccset mustárral, töltöttkáposztát tejföllel kérünk. Diplomata-, Caraiman-szeletet, *papanași*-t vagy *broscuță*-t ízlelünk. A Regátból, a régi Havasalföldről paradicsomot, árdéjt és vinettét hozunk, bár magyar paprikát, padlizsánt is vehetnénk, de az nem olyan.

Az ország hivatalos nyelve a román. Szláv, török, francia hatások érték. Erdélyben, a Bánságban, Dobrudzsában más nyelvekkel is érintkezett. Nyelvtana nehéz. Ha megtanultuk, az olasz, spanyol, francia, portugál nyelvekhez hozzásegít. Kiejtése világos, egyértelmű. A hangsúly általában a második szótagra esik. Írásban 1860 óta használják a latin ábécé betűit a korábbi cirill betűk helyett.

Az *îmbrățișând* vagy *înfățișând* szó az összes román ékezetes betűt magában foglalja.

↑ = â

19 750 szó kezdődik *c* betűvel.

Számunkra a hímnem, nőnem és semlegesnem a legnehezebb. *Facem dezacorduri*, azaz elvétjük az egyeztetést.

A román az egyetlen olyan európai nyelv, amelyben csupa magánhangzós mondatot is alkothatunk.

Oaia aia e a ei, eu o iau.

Szeretik a találó közmondásokat, szólásokat, nyelvtörőket.

Țara arde și baba se piaptănă.

Am o vâjâitoare care vâjâie ca un avion vâjâitor.

Știu că știu că știu că-i știucă și mai știu că știuca mușcă.

Beszélnünk kell a nyelvet, ha meg szeretnénk tudni valamit ott, ahol csak románul beszélnek, ha felhívunk, és románul kell válaszolni. Csak bátran! Ők is elnézőek, ha hibázunk.

A 98 szakaszos *Luceafărul* a leghosszabb szerelmes vers, Mihai Eminescu írta. Ion Creangă meséit, gyerekkori emlékeit olvassuk, *Zebegény*, a pingvin kalandjait, a *Mesepörgettyűt* párhuzamosan románul és magyarul Balázs Imre József és László Noémi tolmácsolásában. Tömbházlakóknak, de nemcsak, szüleitek gyerekkori játékötleteit ajánljuk!

Készítsetek ötponos bakancslistát azokkal a látnivalókkal, amelyekkel Románia büszkélkedhet, és küldjétek el nekünk!

Összeállította: BERKI TÍMEA

CARLO COLLODI

PINOKKIÓ

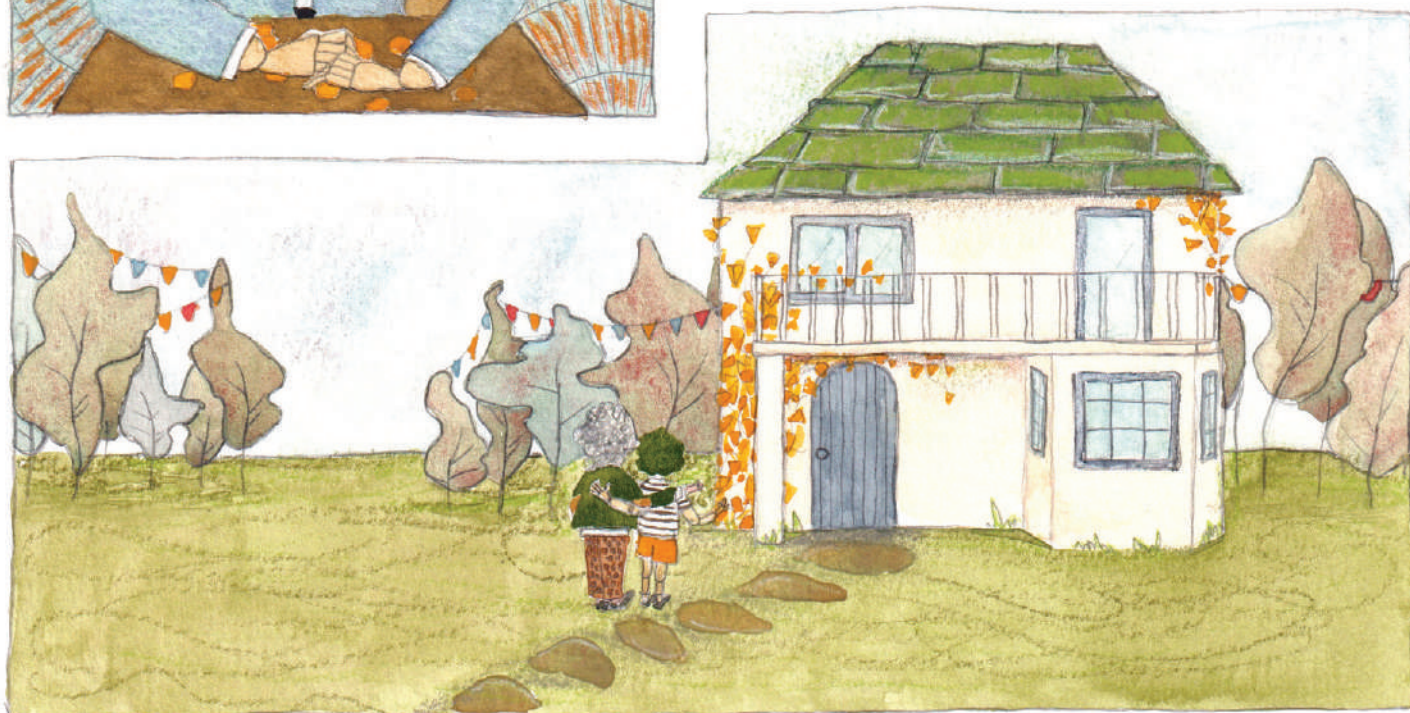
9. rész

Rajzolta: MÁRTON ÉVA

Rövidítette: LÁSZLÓ NOÉMI

Egy napon Csiga hozta a hírt, hogy a kék hajú lány beteg. Pinokkió minden kosárfonásból szerzett pénzét neki adta, hogy vigye el a kék hajú lánynak. Másnapra csoda történt: a kis kunyhó tágas házzá változott. Így hálálta meg a kék hajú lány Pinokkió jóságát.

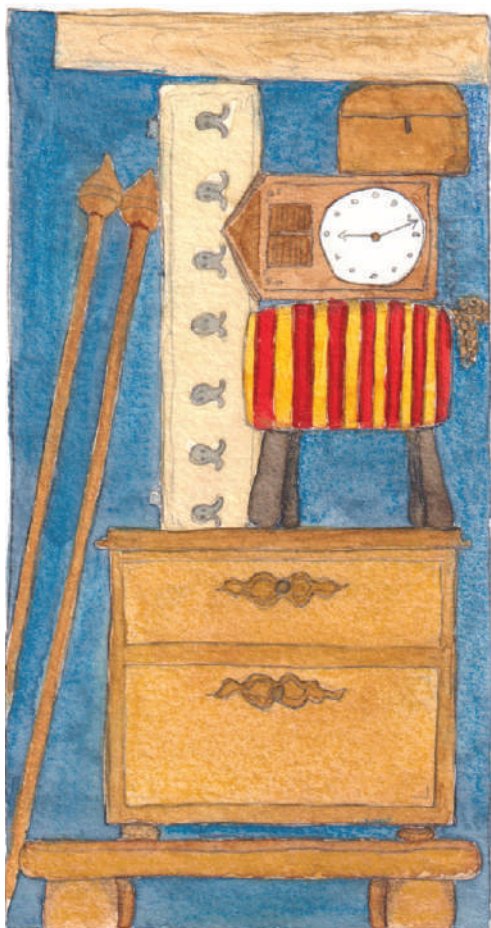

Dzsepettó és Pinokkió asztalosműhelyt rendezett be a házban, ahol Pinokkió szófogadóan segített öreg mesterének. Egy reggelen Pinokkió nem bábuként, hanem hús-vér kislíúként ébredt ágyában. Dzsepettó meghatottan ölelte magához újdonsült kislíát.

Mert a bátor, becsületes és jó fabábu életre kelt.

Itt a vége, fuss el véle!

ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGÜNK KÁLNOKY- KASTÉLYOK

Régi székely családdal ismerkedünk. A hídvégi Nemes és Mikó család tagjai a XIII. században Kálnokról nevezik el magukat, így lesznek Kálnokyak. Később a „de Kőröspatak” előnevet használják. András ősük vadászat közben I. Lajos királyt dühös medvétől menti meg, így kerül az állat a címerükbe. Kálnok és Kőröspatak mellett az erdővidéki Miklósvár és rövidebb ideig Olthévíz is a birtokuk.

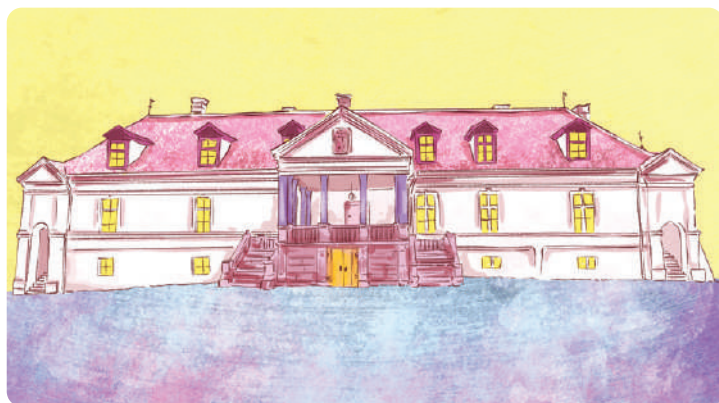
Olthévízen a régi katolikus kolostor romjain 1553-ban emelt, sokszögű, kéttornyú reneszánsz épületbe költözik férjéhez árva Bethlen Kata. A kastély parkjában sétál, megírja önéletrajzát, és hímezett terítőket készíttet a református templomok számára. Az ő unokája, Haller Anna 1838-ban lesz Kálnoky György felesége, így kerül egy időre e család birtokába a kastély, melyet Bethlen-Haller-Kálnoky néven ismerünk. Az öreg tölgyek árnyékában ma iskola működik benne.

A család ősi lakhelyén, Sepsikőröspatakon a XVI. században Kálnoky Bálint és felesége, Petki Anna épített nemesi lakot, amelyet Mihály vajda seregei, majd a török-tatár betörések rombolnak. Az 1660–70-es években Kálnoky Sámuel javítja és bővíti az épületet, a nagytermet stukkóindákkal díszíti. Zalánpatak falut is ő alapítja azzal, hogy üvegghutát, azaz üveggyárat nyit ott. A régi reneszánsz négyszögű kastély falkerítését, nyugati szárnyát idővel lebontják, és sokat változik a XIX. század végéig, amikor ma is látható U alakját elnyeri.

A második világháború végén innen menekül el a család. Államosítása után a kastély malom, irodák, raktárak, műhelyek tere. Gyönyörű parkjának virágházai, halastavai, szökőkutai, sétányai a múlté. Az 1990-es években kerül vissza a Kálnokyak birtokába, és lassan új életre kel. Lovardájában már lovasiskolába, díjugrató versenyre, lovastornára, -táborokba, -túrákra iratkozhatunk. A Kőröspatak és Kálnok közötti dombon a családi kápolnát is felkereshetjük.

Magas fák szegélyezte széles ösvényen érkezünk meg a miklósvári kastélyhoz, amely egykor nyári, őszi szálláshely, vadászlak volt. Kálnoky István idején, 1648-ban bővül későreneszánsz kastély-lá. Az épület utolsó lakója 1888-ig Kálnoky Dénes királybíró. Lánytestvérére hagyja a kastélyt, így ifjabb Seethal Ferenc építteti 1905-re a neoklasszicista tornácot. 1939-ben eladják az akkori román pénzügyminiszternek, majd az állam veszi birtokba és kultúrházként használják. Ma Barót polgármesteri hivatalához tartozik. A Kálnokyak nem kérhetik vissza, alapítványuk által azonban 49 évre bérlik, és újjászületéséről, használatáról gondoskodnak. Gróf Kálnoky Tibor és felesége, Anna vendégszeretetének köszönhetően csalogató turisztikai látványosság.

A kastély látványa kelet felől sem megveendő. Háromszögű timpanonos tornáca két pillérre és hat vörös oszlopra támaszkodik, címer díszíti. Az épület érdekessége, hogy a XVII. században hozzátoldott zárt, reneszánsz erkély ágyúcsövön nyugszik. A kastélyba lépve az Erdélyi Élet Múzeumában találjuk magunk, ahol a régi nemesi élet „palotáival”, szobabelsőivel, tárgyaival ismerkedünk. Virtuálisan néz-

tek be ide ti is. Keressétek Kálnoky Sámuel arcképét a cseballó fölött, az említett erkélybe rendezett női hímző sarkot vagy a rokokó tükröt. Az utazásokhoz használt hordozható toalettet felfedeztéltek? Pillantsatok fel a mennyezetekre, a falon függő nemesi portrékra! A pincében hangulatos rendezvényterem vár. A parkot szegélyező patak mellett újraélesztett tó és egy angolkert-rekonstrukció vezet vissza a természetbe.

▶ A kód leolvasásával kukkintatok be a miklósvári múzeumba!

Milyen felirat rondította a kommunizmus idején a sepsikőröspataki Kálnoky-kastély homlokzatát, a medvés címer alatt? BeszéljeteK erről tanítótokkal, szüleiteKkel!

Ha szorgalmasan válaszoltok a rovat kérdéseire, év végén könyvjutalomban részesültök.

**Összeállította: BERKI TÍMEA
Illusztráció: STARMÜLLER BORÓKA**

◆ HÁZBAN, HÁZ KÖRÜL MÁJUS, PÜNKÖSD HAVA

DIMÉNY-HASZMANN ORSOLYA rovata

Május első napja a májusfaállítás napja, a természet újjászületésének ünnepe. A májusfa hagyományosan nyírfaág volt, a székelyeknél fenyő is előfordult. Mindenképpen magas, sudár fák voltak erre alkalmasak.

A májusfát a legények, legénycsoportok készítették. Éjszaka vágták ki az erdőn a kiszemelt fát, és titokban állították fel a lányos házaknál, éjjel vagy kora hajnalban a kerítésoszlophoz rögzítették. A reggelre díszelgő májusfa nagysága, fajtája jelezte az udvarlási szándék komolyságát is. A fát többnyire őrizték, hogy a vetélytársak el ne vigyék, az esetleges haragosok meg ne csúfítsák. Általában minden lány kapott májusfát, egyes vidékeken a nagylányság elismerése is volt, és nagy szégyen volt, ha valaki kimaradt.

Régen a májusfát szalaggal, zsebkendővel, virággal, teli üveg borral, hímes tojással díszítették fel. Csík vidékén ki is faragták, Háromszéken pedig szokás volt, hogy a legény rávéste a nevét a fára. Gyakran a közösségeknek is volt egy közös fája, aminek a kidöntését ünnepély és táncmulatság kísérte.

A kereszténység előtti tavasz-szimbólum középkori vallásos magyarázatai Fülöp apostol szerencsés megmenekülését, majd a keresztfán szenvedett vértanúságát, mások Jakab apostol vértanúságát említik a májusfaállítás szokásának magyarázataként. A székelyek ezért nevezték a Fülöp-Jakab napra virradóra állított májusfát Jakab-fának vagy hajnalának is.

Májusban még számos jeles napot sorol a népi kalendárium. Május 5-e Flórián napja, aki a tűzoltók, tűzzel dolgozók védőszentje. Időjárással kapcsolatos május 12–13–14-e, Pongrác, Szervác és Bonifác, a fagyosság napja, amikor is, évszázados megfigyelések alapján hirtelen hidegre fordul az időjárás. Fontos volt ez a kertészkedés szempontjából, hiszen az uborkát, babot, paradicsomot többnyire a fagyosság után ültették el. Május 25-e Orbán napja, aki a kádárok, szőlőtermesztők patrónusa. A népi hagyomány őt is a fagyosság közé sorolja. Az Orbán-napi hideg időjárás a szőlőben okozott nagy kárt.

A húsvétot követő ötvenedik napra esik pünkösd, mely szintén mozgóünnep, május 10-e és június 13-a közé esik. Ehhez kapcsolódik a pünkösdi király választásának, a pünkösdi királyné-járásnak, zöldágjárásnak a szokása is. Ahol nem állítottak májusfát május elsején, ott ennek szokása pünkösdkor volt.

A májushoz kapcsolódó szokások mind a természet újjászületésével, az udvarlással, párválasztással voltak kapcsolatban.

(A minták Haszmann Gabriella bútorfestő munkái)

MÁJUS NEGYVENBEN

Májusi szómesénk címe vicces-pimasz válasz a 'mikor' kérdésre. Ugyanazt jelenti, mint a **sohanapján, kiskedden; néhanapján, seidőn; a törökök húsvétján; szent bíbic napján; majd, ha fagy, s hó lesz nagy; majd, ha a farkas bárányt fial; majd, ha a bivalyok repülnek** – vagyis: soha. De a tanévnek – hál' Istennek – nem **május negyvenben** lesz vége, hanem egy szempillantás múlva.

Szeptember óta végigolvastuk (megolvastuk = megszámláltuk), bogarásztuk a számokat egytől tízig. Most már csak arra maradt időnk, hogy a többi számhoz kötődő szófordulatokból szemelgessünk.

A tizenegyesnek a foci világában két jelentése van: jelenti magát a csapatot, mely 11 játékosból áll, és a 11 méterről lőtt büntetőrúgást: A magyar **tizenegyes** nem hagyta ki ezt a **tizenegyest**.

Ami szapora, azt régen tizenkettesével számolták: **12 = 1 tucat** zsebkendő, gomb, csirke. De amiből sok egyforma van, az nem túl értékes. Innen a lekicsinylő: **tucatember, tucattermék, tucatszámra találni** illet.

Tucatban a tizenharmadik az, aki felesleges, nincs rá szükség. A **tizenhárom próbás** még a hétpróbásnál is többet kiállt ember. A **13-a szerencsétlen nap**, különösen, ha péntekre esik.

Szó – belőle ébred meg minden, ami elmúlt, ő rakja egészbe azt, ami csonka.
(Kosztolányi Dezső)

Akik egyformán hibásak, azokra mondjuk: **egyik 19, másik egy híján húsz**. Aki **tizenkilencre lapot kér**, az vakmerően kockáztat, viszont ha bejön a jó kártya, akkor győztesen mutatja meg lapjait. Innen a szólás: **kivágja a 21-et**, azaz jól szerepel. Ezt a szólást sokan összekeverik egy másikkal: **nem enged a negyvennyolcból**, vagyis nem alkuszik meg, kitart elvei mellett. Minden magyar tudja, hogy '48 itt a szabadságharc eszméit jelenti, azokból nem engedünk. Butaság tehát kivágni a 48-at vagy nem engedni a 21-ből.

3, 7, 12, 24 feje a sárkánynak szokott lenni, de népmeséinkben a 33, 77, 99, 100 is gyakran felbukkan 'sok' értelemben. Ugyanezt jelenti a **száz meg száz, a százszámra, a százával** kifejezés is. **Száz mérföld a világ erre is, arra is**. *Nem bánom én, igen, elmegyek én ma is!* – mondja Toldi Miklóssal az, aki sértetten bujdosásra adja a fejét.

Ami biztos, az **száz százalék**. Aki fogadni mer, **százat tesz egy ellen**.

Én pedig mi mással fejezhetném be mesémet, mint ezzel az összegző fordulattal: **száz szónak is egy a vége**.

SZÓLJ, SZÁM!

1. Írjátok le betűvel: **18, 135, 7 000, 456 788, 3 005 000**.

2. Nem a **2** a májusi mese hőse, de oly sok közmondásban szerepel, hogy vissza kell térnünk rá. Mit jelentenek a következő szólások: **két lábbal áll a földön, kétélű fegyver, kétkulacsos ember, kettőn áll a vásár, egyszerre két vasat tart a tűzben**.

3. Melyik szólást rajzoltuk le? Mit jelent? **Két lábon ...**

**HAVONTA
ÉS ÉV VÉGÉN
DÍJAKAT
SOR SOLUNK KI!**

E havi díjazottaink: a marosvásárhelyi L. Rebreanu Iskola III. E; a nagybányai N. Iorga Iskola III. C osztálya.

A megfejtéseket honlapunkon közöljük: www.napsugar.ro/category/megfejtések

SZÓ- MÓKA

- Hogyan sorsolják ki a lottószámokat az Északi-sarkon?
- Számhúzó kutyákkal.
- ◆
- Hogy kell a kákán csomót keresni?
- Olcsón megveszed a kákát, és jó drágán eladod.
- ◆
- Ez a vonat Hatvan felé megy?
- Nem, csak egyfelé.

ILYEN A SPORT KINT A ZÖLDBEN

MÜLLER KATI rovata

A világszinten egyre népszerűbb tájfutás vagy tájékozódási futás a katonai terepfelderítő gyakorlatokból nőtt önálló sportággá. 1897-ben Norvégiában rendeztek először tájfutó versenyt. Ma is a skandináv országokban úzik legtöbbször ezt a sportot. A gyerekek iskolai tananyagként tanulják a térképolvasást, nem csoda, hogy remek tájfutók.

A tájfutó iránytű és térkép segítségével ismeretlen terepen előre meghatározott pályát jár be. A pálya ellenőrző pontjai között szabadon választhat útvonalat. Az győz, aki a legrövidebb idő alatt, az összes ellenőrző pont érintésével teljesíti a távot. Ehhez érteni kell a térképolvasáshoz, jó útvonalat kell választani, jó futónak kell lenni.

A szabad ég alatt, természeti környezetben űzött sport fejleszti a problémamegoldó és döntési képességet. A terepen lehet bozótos növényzet, mély árkok, meredek, sziklás vagy mocsaras útszakasz. A megtett időt ma elektronikus pontérítők rendszerrel, újra húzható „dugókával” mérik.

A tájfutó térképek részletesebben mutatják a terepet, mint a turistatérképek. Az ellenőrző pontok narancs-fehér színű bóják, jellegzetes helyeken, árok, ösvény mentén, rókalyuknál, forrás vagy jellegzetes fa közelében helyezik el őket.

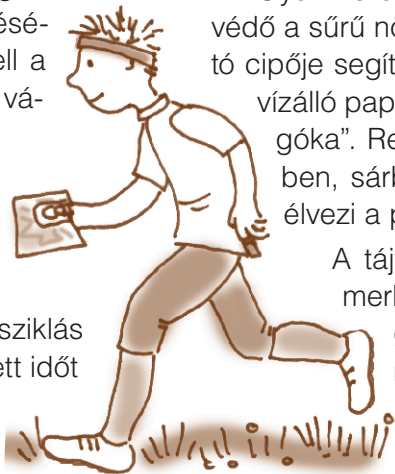

A versenyzők nemeként és korcsoportok szerint mérik össze tudásukat. 10 évestől 90 évesig minden korosztálynak készülnek pályák.

Gyuri vérbeli tájfutó. A bozótruha, a lábszárvédő a sűrű növényzet ellen védi, stoplis terepfutó cipője segíti a haladásban. Kezében tájoló és vízálló papírra nyomtatott térkép, az ujján „dugóka”. Rettenthetetlen sportemberként esőben, sárban, hóban, hőségben egyformán élvezzi a pálya nyújtotta kihívásokat.

A tájfutó versenyeken a sportággal ismerkedők kísérővel vagy rövid, szalagozott pályán indulhatnak. Nem ritka, hogy egész családok részt vesznek egy-egy eseményen. Így tesz Sári, aki számára szabadidős kaland a tájfutás. A szalagozott pályán állatokat, növényeket bámul, de a térképpel is ismerkedik.

Egy dolog biztos: a tájfutás izgalmas, összetett, családbarát, zöld sport!

A HÓNAP KÉRDÉSE

A három rajz közül melyik ábrázol tájfutó ellenőrző pontot?

HARMADIKOSOK, FIGYELEM!

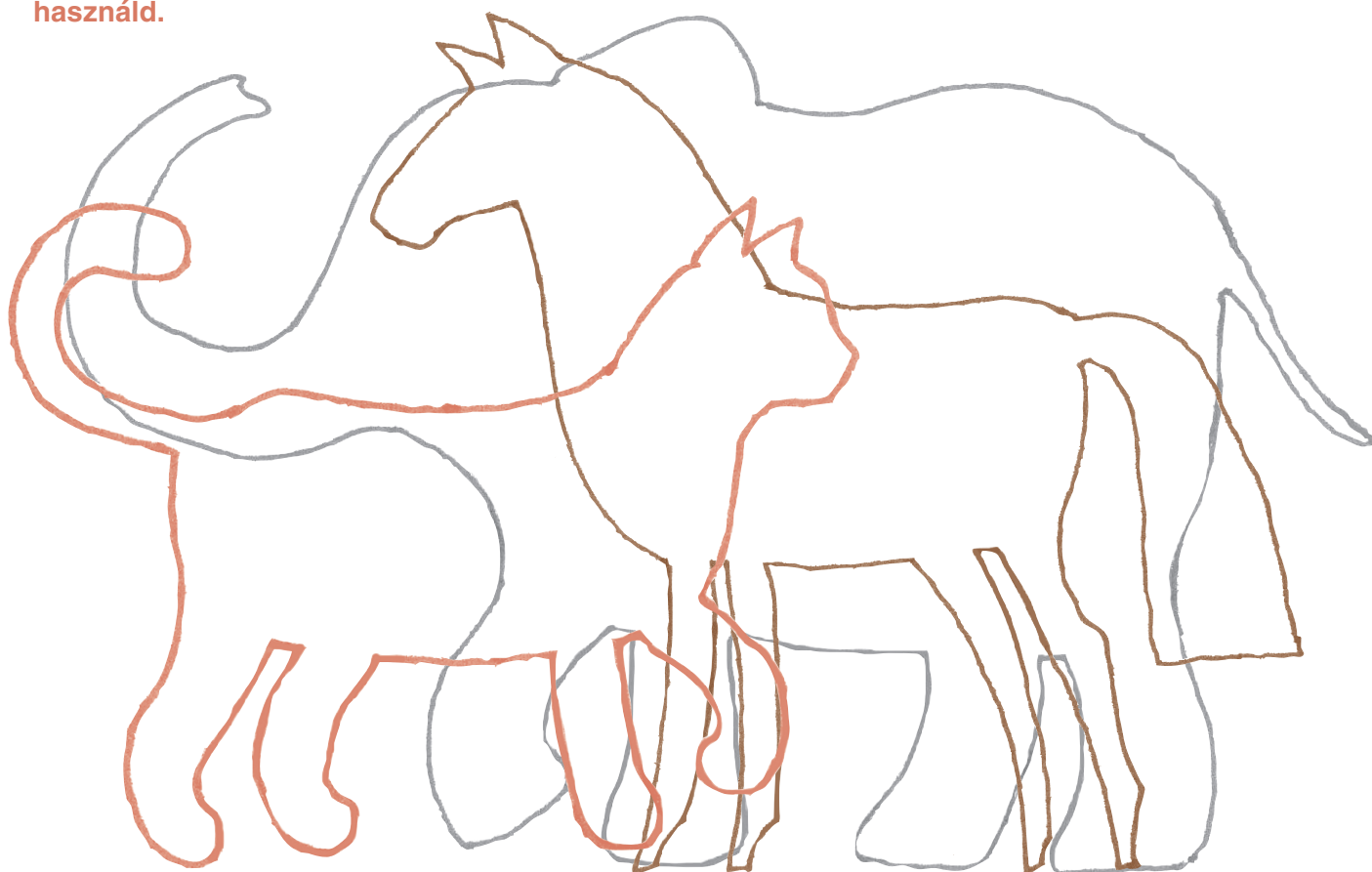
Itt van május, és már csak pár nap választ el a XIII. Napsugár Öttusa-bajnokság végső döntőjétől! Izgatottan várjuk, hogy találkozzunk a 18 továbbjutó csapattal és kísérőikkel a nagyváradi Szacsavay Imre Általános Iskolában, 2025. május 23–24. között! Hajrá, öttusára fel!

MASZAT MŰVÉSZ MŰHELYÉBEN ANYA CSAK EGY VAN

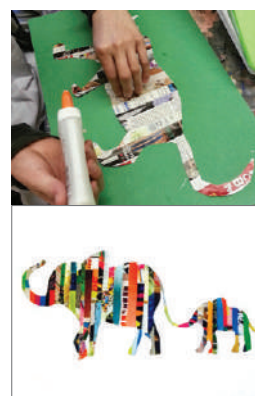

MASZAT MŰVÉSZ FELHÍVÁSA

Rajzold ívlapra kedvenc állatod körvonalát, legalább tenyérnyi nagyságban. Rajzold meg a kicsinyét is. Ő legyen kisebb! A körvonalak mentén vágd ki őket. Színes magazinlapokat vágj csíkokra. Ragaszd be velük a kivágott formák felületét. A kilógó csíkvégeket vágd le. Anyát és kicsinyét ragaszd színes kartonra úgy, hogy látszon: egy családhoz tartoznak. Az alábbi mintákat felnagyítva használd.

Válogatás az eddig beérkezett munkákból: Bárdos Margaréta és Krécsi Ágnes tanítványai, Kolozsvár (1); Riggiero Daniele és Csikos Eszter, Nagyvárad (2); Páll Attila, Tekerőpatak (3); Nagy Kiara Adrienn és Nagy Dávid Botond, Csíkfalva (4).

NYERTESEINK:
a kibédi IV. osztály;
a zilahi Mihai Eminescu
Iskola III. D osztálya.

Összeállította: BAK SÁRA

**HAVONTA
ÉS ÉV VÉGÉN
DÍJAKAT
SOR SOLUNK KI!**

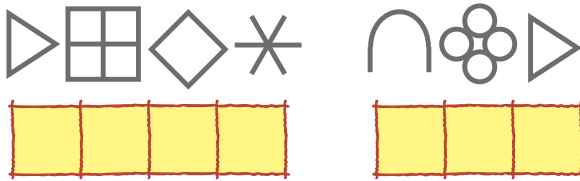
TALÁLD KI!

MÜLLER KATI rovata

A megfejtéseket a 26. oldalon találod.

NEVESS VELEM!

1 Két szót leírtunk titkosírással, ezek alapján kell kiolvasnod a sárga kockákban kialakuló szót: a marha és a sertés után ő a harmadik legnagyobb hasznot hajtó háziállat. Mi mindent köszönhetünk neki?

– Ha kapsz hat cukorkát, és a felét oda kell add az öcsédnek, hányat adsz neki?

– Kettőt.

– Nahát, te nem tudsz számolni?

– Én tudok, de az öcsém nem.

– Melyik állatnak van a leghosszabb nyaka?

– A kígyónak!

– Hogy hívják a soklábú pásztorkutyát?

– Pulip!

– Meddig bírja a teve víz nélkül?

– Élete végéig!

– Én egyetlen palacsintával is jóllakom.

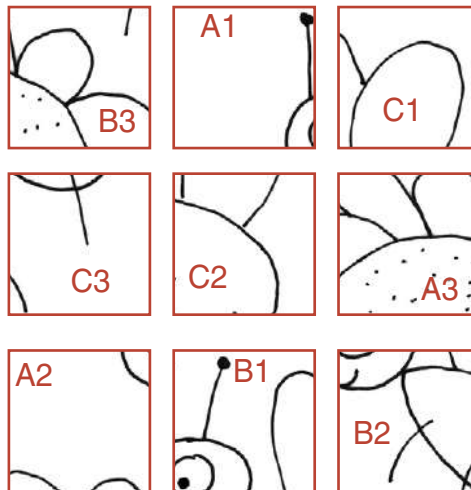
– Egyetlen eggyel?

– Igen, a tizedikkel.

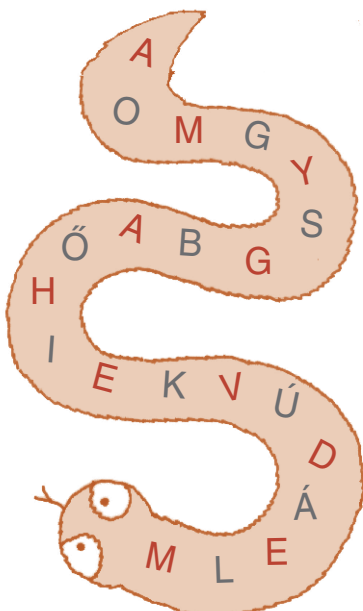
– Hány éves vagy, Tibike?

– Öt. De apukám megígérte, hogy ha szót fogadok, jövőre hat leszek.

2 Másold át a rajz részleteit az üres hálóba a megadott koordináták szerint.

3 A betűkígyóból, a fejétől indulva egy tavaszi csemege nevét olvashatod ki. Milyen szabályt kell követned?

	A	B	C
1			
2			
3			

A sakkfeladványok megfejtései:

1. Fischer amerikai, Karpov orosz, többszörös világbajnok, sakk Oscar-díjas nagymester.

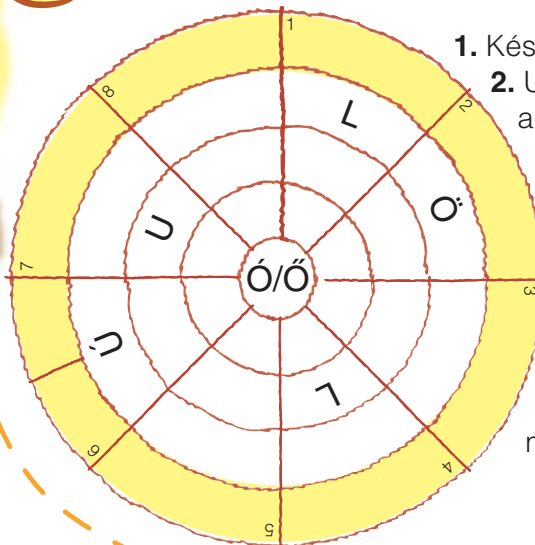
4. a) hó, b) fal, c) tűz, d) bástya, e) szán.

Boldog anyák napját!

4

Csupa ötbetűs, ó-ra vagy ő-re végződő szót kell beírnod a körrejtvénybe. Néhány betűt segítségül már beírtunk. A megfejtés: ők május hónap ünnepeltjei.

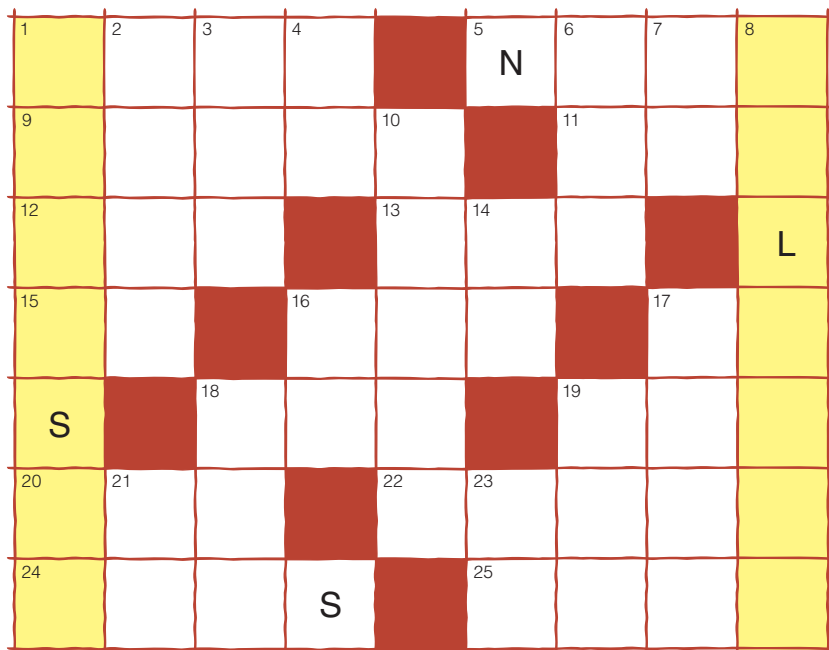
1. Kést, ollót fenő
2. Utolsó mérkőzés a focibajnokságon
3. Étellel ellátó
4. Hableány
5. Gabonát betakarító
6. Hosszabbá tevő
7. Csodálkozó
8. Versírás a mestersege

REJTVÉNY-PÁLYÁZAT

Egy népszokás nevét várjuk májusi pályázóinktól.

VÍZSZINTES

1. Egyházi szertartás
5. De bizony, még szép
9. Beteget gondozó
11. Talál
12. Ázsiai kérődző (JAK)
13. A tetejére
15. Eleinte ural!
16. Kerek szám
17. Téli sporteszköz
18. Tatár közepe!
19. Három meg három
20. Retteg
22. ... tesz, megemlít
24. Irat
25. Tartozik valakinek

VAJNÁR ILONA rejtvénye

FÜGGŐLEGES

1. A megfejtés első része

2. Gyártó gazdasági ágazat
3. Rengeteg
4. Tova
6. A mélybe
7. Tiltószó

8. A megfejtés második része

10. Mesebeli, hatalmas lény
14. Közelre mutató szó
16. Párt!
17. Tejtermék (SAVÓ)
18. Mély, női énekhang

19. Várépítő vízi állat
21. Éééé!
23. Zágoni Attila monogramja

E havi nyertesek: Antal Regina, Gyimesbükk; Maior Hanna és Major Emma, Zilah; Török Balázs Dávid, Marosvásárhely; a sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Líceum II. C; a székelyudvarhelyi Benedek Elek Líceum IV. SbS osztálya.

HAVONTA
ÉS ÉV VÉGÉN
DÍJAKAT
SOR SOLUNK KI!

KÖSZABÓCSZA

postát bont

Sok versenyen részt vettünk az elmúlt hetekben: versmondó, regemondó, matematika, öttusa. Jó volt kipróbálni, okleveleket, jutalomkönyveket, szép emlékeket gyűjteni. A *Szólj, szám!* megoldásai, a Napsugaras feladatok, olvasmányok is harmadikos kincsesládánkba kerülnek. Hálás köszönet érte!
A **gyulakuti** harmadikosok és **Varga Éva** tanító néni

A **nagybányai** Németh László Líceumban, **Csurka Tünde** osztályában a Föld napja alkalmából papírmásé technikával földgömbök, **Kémeren** pedig, **Fazakas Ibolya** irányításával virágos quilling üdvözlőkártyák készültek.

Szeretek focizni, úgy ám,
berúgok egy-két gólt, lazán.
Cselezek, fejelek bátran,
keresem, ki legyen a társam.

Mezemnek a színe fehér,
majd meglátod, ki lesz a legény.
Rossz a Barça, jó a Real!
Én vagyok itt a nagy betyár.

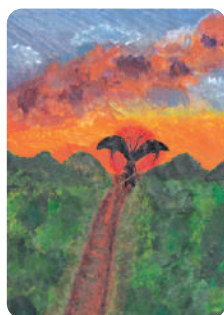
Az én nevem Bellingham,
gyere, focizz énvelem!
Kupát nyerek, nem is egyet,
egy-két góllal
üdvözlöm az ellenfelet.
Farkas Balázs Péter,
Marosvásárhely,
farsangra készült
bemutakozó versike

Van valami,
amit nem hagy az apukám:
Nagyon édes,
majd megenném,
ha lenne egy macskám!
Nyávog, ha éhes,
nyávog, ha simogatásra vár.
Egyetértenék vele,
ha lenne egy macskám!
Keresztes-Varga Luca
verse és rajza,
Marosvásárhely

A **csíkdánfalvi** másodikosok, **Geréd Erika** tanítványai *Kányádi Sándor* világlátott egérkéje történetét közösen olvasták és illusztrálták.

Daniel Petra, Molnár Lilla,
Marosvásárhely: *Ördög árka*

Kis Kasza Szász Hanna,
Szilágycseh:
Cristiano Ronaldo

▲▲▲
Márton Tas,
Pakot-Andorkó Ákos,
 Székelyudvarhely:
Koratavaszi napfelkelte

Jakab Flóra,
 Székelyudvarhely

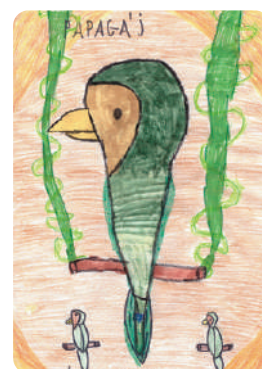
▲▲▲
Borka Villő,
 Marosvásárhely

▲▲▲
Nagy Kriszta Petra,
 Kolozsvár

Ha együtt autózunk utcáról utcára,
 Mindig nevetünk,
 Hangos zenét hallgatva.
 Anya csak hív egyfolytába',
 Nem vesszük fel, nem biza!
 A kocsiban ülve, zenét hallgatva
 Azon gondolkozom...
 Milyen jó, hogy vagy, APA!

Kasza Boróka,
 Hadadnásd

▲▲▲
Ilyés Dániel,
 Szilágycseh

Nőnap virágözön
Segesvárról,
Dragomirescu
Viola tanítónő
 osztályától.

▲▲▲
 Bájos Tavasztündér és kottalapon tanyázó
 színes lepkesereg **László Enikő** osztályá-
 tól, a **marosvásárhelyi** Európa Iskolából.

Tudjátok, mi a kacat? Ha nem, elmesélem. Hol is kezdjem? Talán az elején. Melyik kacatról meséljek? Rugó, zsebkendő, eltört grafit? Tudjátok mit? Minde-nikről mesélek, először a rugóról. Ő a szerelőnél szü- letett, amikor egy rugó eltört, és a szerelő elfelejtette. A rugó sírni kezdett:

– Brühühű, brühühű! – és közben az életéről mesélt:
 – A családomtól elválasztottak, a gazdám sem hasz- nál, brühühű! Inkább kacat leszek! – mondta a rugó.

Most a zsebkendőről mesélek. Ez rövidebb lesz, mert a zsebkendőnek gyors az életük. Úgy történt, hogy egy fiú elővette zsebkendőjét, belefújta az orrát, és eldobta. A zsebkendő sírt:

– Brühühű, brühühű! – közben az életéről mesélt:
 – Elszakítottak a családomtól, a házam is elhagyott, inkább leszek kacat!

Most elmesélem a törött grafitot. Azt egy kislány használta, de túl odanyomta, és a grafit, reccs, eltört. A kislány eldobta, ő meg sírni kezdett:

– Brühühű, brühühű! – közben az életéről mesélt:
 – Eltörték, és még a gazdám sem használ! Inkább le- szek kacat!

A három bús kacat összehalálkozott, beszélgetni kezdtek, elmondták egymásnak bánatukat, és a rugó felvetette, hogy legyenek barátok. Képzeljétek, így is lett, barátok lettek. Ez volt a kacatok meséje!

Tóth-Batizán Illangó, Marosvásárhely

◆ KISKÓPÉ VENDÉGEI: UNIPAN HELGA VADÁSZ A LÁTHATÁRON

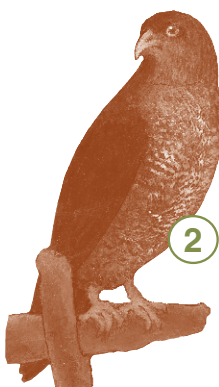
Kedves házigazdánk, **UNIPAN HELGA** sokat sétált távcsővel, fényképezőgéppel, jegyzetfüzettel felszerelve a szabad ég alatt. A látottakat művészi képeken örökítette meg. Itt olvasható mindaz, amit képeiről elárult nekem. Mert a természet a legjobb tanítómester!

1

Nemcsak a villám csap le a magasból, hanem a ragadozó madár is. Erős karma, hegyes csőre, gyors, pontos röpte félelmetes vadásszá teszi. A kisméretű sólyomtól a hatalmas kondorkeselyűig mindegyik éles látású, a nagyon távoli tárgyakat, mozgást is észleli. Magasan repül, nagy területet figyel. Zsákmányát hirtelen kapja el.

A nálunk gyakori ragadozók egyike a vörös vércse (1). Mezők, legelők közelében él, kerüli a sűrű erdőt. Zsákmányát figyelve egyhelyben lebeg, „szítál”, városokban is felbukkan. Áldozatát sebes, szinte függőleges zuhanás után a földön fogja meg. Fán, sziklán, várromon, magas épületeken, templomtornyokon pihen és fészkel. Varjak elhagyott fészket foglalja el, saját fészket nem épít.

2

A sötét tónusú egerészölyv (2) erdőszéli fán fészkel, nyílt vidékeken vadászik. Nyávogásra emlékeztető kiáltását hallhatjuk, ha út melletti kerítésen, táblán ül. A felszálló légáramlatokon kering, vitorlázik, ilyenkor szárnya enyhe „V” alakban felfele hajlik. A vércséhez hasonlóan szítál, egyhelyben lebeg a levegőben. Bár leggyakoribb ragadozó madarunk, újabban egyre fogyatkozik.

3

A ragadozó madarak hörcsögre, békára, hangyára, csigára, szöcskére lesnek. Az apró rágcsálókat, gyíkokat, kisebb madarakat is levadásszák. A zöld lombszöcske (3) magas fűvű rétek, erdőszélek, kertek nyári lakója. Néha házakba is betéved. A hímek magasabb bokrok, fák lombkoronájába felkapaszkodva késő délutántól folyamatosan, hangosan cirpelve. Jellegzetes, erős énekük akár száz méterről is hallható.

4

A mezei hörcsög (4) alkonyatkor és éjszaka nagy területet bejárva gyűjti táplálékát. Az élelmet pofazacskójába gyűjti és raktáraiba viszi. Több éléskamrája is lehet, nyaranta ezekbe gyűjti téli táplálékát. Október végétől márciusig téli álmat alszik föld alatti járataiban. Ilyenkor többször felébred, és a felhalmozott készletből táplálkozik.

**HAVONTA
ÉS ÉV VÉGÉN
DÍJAKAT
SORSOLUNK KI!**

**Mit csinál a levegőben egyhelyben lebegő ragadozó madár?
E havi díjazottaink: Balázs Ibolya és Máté, Kápolnásfalu;
a négyfalui George Moroianu Iskola IV. osztálya.**

ANYA, UGYE MINDIG SZERETSZ?

Tudom, leginkább akkor, amikor mosolygós a kedvem, de mi van, amikor dühös, szomorú vagyok, vagy mindenem csak röhögök?

Egészítsd ki a rajzot hajjal, gallérral, vágd ki a csíkokat. Vágd körbe a képet, a megjelölt vonalak mentén szikével vagy kisollóval metszd be, majd fűzd be a réseken a két csíkot. Az üres csíkokra te is rajzolhatsz szemeket, szájakat (előbb fűzd a helyére a csíkot, azután rajzolj). Ezeket tologatva, variálva sokféle arckifejezést kipróbálhatsz.

